

บวชเพื่อฝึกฝนตนเอง คือ วัตถุประสงค์หลักของการบวชที่แท้จริง

โอวาทพระเดชพระคุณพระภาวนาวิริยคุณ (หลวงพ่อดัตตชีโว)

วันพุธที่ ๒๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๘

วันนี้ ลูกเณรกำลังจะได้บวชเป็นพระภิกษุแล้ว การบวชเป็นพระนั้นไม่ใช่เรื่องยาก แต่การเป็นพระที่ดีก็ไม่ใช่เรื่องง่าย ๆ ก่อนที่หลวงพ่อบวช ก็ได้เตรียมตัวมาพอสมควร เตรียมตัวมาเป็นปี คุณยายอาจารย์ฯ ท่านจึงให้บวช

สมัยนั้นเวลาเขาจะบวชกัน ส่วนมากเขาจะมีบัตรเชิญส่งไปตามบ้านญาติและพรรคพวกเพื่อนฝูง แต่หลวงพ่ไม่มีบัตรเชิญสำหรับงานบวช มีแต่จดหมายลาบวชที่เขียนเอาไว้สั้น ๆ ว่า “ขอลาบวช ถวายชีวิตในพระพุทธศาสนา” คือ ตั้งใจทีเดียวว่า บวชแล้วไม่ต้องสึกกัน

ก่อนจะถึงวันบวช ๑ วัน มีการปลงผม พอผมปอยแรกที่โกนตกลงถึงพื้น

หลวงพ่อกัมลงหยิบผมปอยนั้นขึ้นมา แล้วอธิษฐานว่า “ถ้าผมปอยนี้ไม่กลับออกคินขึ้นมาบน ศิระะอีกละก็ เป็นไม่สึกกันล่ะ”

ต่อมา หลังจากบวชแล้วประมาณ ๑๐ วัน ได้กลับไปเยี่ยมโยมพ่อโยมแม่ที่บ้านคุณพ่อของโยมอาจารย์ที่เคยสอนหนังสือหลวงพ่อกมา เมื่อสมัยเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๗ - ๘ ท่านก็ไปที่บ้านโยมพ่อโยมแม่ของหลวงพ่อกเหมือนกัน

ท่านถามหลวงพ่อกว่า “ท่านบวชเพื่ออะไร หรือบวชเพื่อใคร บวชเพื่อทดแทนพระคุณพ่อแม่ บวชเพื่อพระพุทธศาสนา บวชเพื่อในหลวง บวชเพื่อครูบาอาจารย์ หรือว่าบวชตามประเพณี”

หลวงพ่อกตอบท่านไปว่า “ที่บวชนี้ ไม่ได้บวชเพื่อใครอื่นเลย แต่บวชเพื่อตัวเอง ส่วนความคิดที่จะทดแทนพระคุณพ่อแม่ หรือผู้มีพระคุณทั้งหลายนั้น ก็คิดเหมือนกัน แต่ว่าเป็นแค่เรื่องรอง ไม่ใช่เรื่องหลัก เรื่องหลักจริง ๆ คือ บวชเพื่อตัวเอง”

บวชเพื่อตัวเอง คืออะไร

บวชเพื่อตัวเอง คือ บวชเพื่อจะฝึกตัวตามพระธรรม ตามพระวินัยของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะถ้าสามารถฝึกตัวได้ก้าวหน้าไปเท่าไร คนแรกที่จะได้ดีขึ้นมาคือตัวของ

เราเอง แต่จะได้มากหรือได้น้อยแค่ไหน เป็นอีกเรื่องหนึ่ง ส่วนผลพลอยได้ที่ตามมาก็คือ โยมพ่อโยมแม่ได้พระลูกชายที่ดี ครูบาอาจารย์ได้ลูกศิษย์ที่ดี ประเทศไทยได้พระภิกษุที่ดีเพิ่มขึ้นมาในแผ่นดินอีกรูปหนึ่ง และพระพุทธศาสนาก็จะได้พระภิกษุที่ดีเอาไว้สืบอายุพระศาสนาต่อไป

หลวงพ่อบอกท่านได้ชัดเจนอย่างนี้ ต้องบอกว่าเพราะมีหลักแน่น ถ้าตอบว่าบวชเพื่อคนนั้น บวชเพื่อคนนี้ นั่นผิดหลักแล้ว

เหมือนเจ้าชายสิทธัตถะ วันที่ออกบวช พระองค์บวชเพื่อพุทธบิดา บวชเพื่อพุทธมารดา บวชเพื่อพระนางพิมพา หรือบวชเพื่อใคร

วันที่สมเด็จพระพ่อของเราออกบวช พระองค์บวชเพื่อตัวเองฉันใด เราเป็นลูกก็ต้องเดินตามเส้นทางที่สมเด็จพระพ่อทรงทำไว้ให้ดู คือ บวชเพื่อตัวเอง ส่วนว่าใครจะได้อันนิสงส์ตามไปด้วยนั้น เป็นแค่ผลพลอยได้ ไม่ใช่ผลหลัก

ตรงนี้หลวงพ่อก็คงจะต้องย้ำกับลูกเณรในฐานะที่มีตั้งแต่ประโยค ๓-๙ เพราะฉะนั้นต้องจับหลักให้ได้ว่า เราบวชเพื่อตัวเองเป็นหลัก ส่วนคนอื่น ๆ ที่จะได้อันนิสงส์จากการบวชครั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นโยมพ่อโยมแม่ หรือจะเป็นใครต่อใครก็ตาม ล้วนเป็นผลพลอยได้ทั้งนั้น มองให้ได้ชัดเจนลงไป อย่างนี้แล้วเราจะไม่พลาด

อานิสงส์ของการบวชเพื่อตัวเอง

ในเมื่อบวชเพื่อตัวเองก็ต้องฝึกฝนให้ตัวของเราในวันนี้ดีกว่าเมื่อวานฝึกเพื่อให้กิเลสของเราในวันนี้ลดลงกว่าเมื่อวาน ไม่ใช่ยิ่งฝึกตัวกิเลสก็ยิ่งเพิ่มขึ้น ตรงนี้ต้องขัดลูกเอี้ยไม่ขัดไม่ได้ ถ้าไม่ขัด บวชไป ๆ แล้วจะล้า

ลูกเณรก็รู้อยู่แล้วว่า ชีวิตของพระภิกษุ ชีวิตของสามเณรนั้น ถ้าจะว่าสบายก็สบาย สบายมาก ๆ สำหรับผู้ที่จะฝึกตัว เพราะไม่ต้องมาคอยห่วง ไม่ต้องมาคอยกังวลเกี่ยวกับเรื่องการทำมาหากิน และที่สำคัญไม่ต้องกังวลว่า จะมีบาปอกุศลมาเบียดเบียน เนื่องจากโอกาสที่จะทำบาปหรือทำอกุศล ได้ปิดประตูไปแล้ว

แต่ถ้าถ้าบวชแบบเสียไม่ได้ ชีวิตในการเป็นพระภิกษุ ก็จะเป็นชีวิตที่สั่งสมบาปได้มากมายเหลือเกิน เพราะแม้มาบวชเป็นพระแล้วก็ยังคงต้องยังชีพ เมื่อวันบวชได้ปฏิญาณว่า “สัพพทุกขนิสฺสรณ...” คือจะกำจัดทุกข์ เมื่อจะกำจัดทุกข์ก็ต้องฝึกตัวให้ดี ถ้าไม่ฝึกตัวให้ดี ก็เหมือนอย่างกับไปหลอกลวงเขากิน แล้วบาปอกุศลก็จะไหลบ่าท่วมท้นเข้ามาหาตัว ยิ่งกว่าคลื่นยักษ์สึนามิเสียอีก

และแน่นอนว่า ก่อนจะหลอกลวงคนที่เขาให้ข้าวเรากิน ก็ต้องหลอกลวงตัวเองก่อน

เพราะฉะนั้น ต่อแต่นี้ไปย่อมไม่มีความสุข กลายเป็นมนุษย์หลอกลวง มีชีวิตอยู่ด้วยความ
อึดอัดขัดข้อง เพราะว่าหลอกตัวเองไม่ได้

แต่ถ้าลูกบวชด้วยความตั้งใจว่า จะฝึกฝนตนเองให้ดี โอกาสที่ชาตินี้จะมีบาปเข้า
มาอยู่ในตัวก็ยาก เพราะพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงป้องกันไว้ให้หมดแล้ว เนื่องจากบาปของ
มนุษย์นั้น เกิดขึ้นได้จากการคิดชั่ว พุคชั่ว แล้วก็ทำชั่ว นั่นเอง

พระพุทธองค์จึงทรงสอนให้คิดแต่เรื่องดี ๆ ไม่ให้คิดชั่ว ซึ่งชาวโลกทั่วไปแม้ยาก
จะคิดดี ๆ ก็ยังไม่รู้จะคิดอย่างไร แต่วันมาบวชเป็นพระภิกษุ พระอุปัชฌาย์ ท่านได้ให้อวาท
ที่กลางโบสถ์ ต่อหน้าพระประธาน สอนวิธีคิดดี ๆ ให้คิดตั้งแต่เกศา โลมา นขา ทนตา ตโจ
เมื่อรู้จักวิธีคิดในเรื่องเหล่านี้แล้ว กามราคะจะไม่สามารถกำเริบได้ แต่ชาวโลกส่วนมาก
กลับคิดกันไม่เป็น

เนื่องจากการดำเนินชีวิตในแต่ละวันชาวโลกทั้งหลายนั้น นอกจากต้องคิดถึงเรื่อง
ทำมาหาเลี้ยงชีวิตแล้ว ก็คิดถึงเรื่องความตาย คือ กลัวตายแต่ไม่กลัวเกิด ถ้าคิดถึงเรื่องหาสามี
หาภรรยา กามก็จะกำเริบขึ้นมา จนทำให้มีเรื่องที่เป็นบาปอกุศลต่าง ๆ อันเป็นผลจากกาม
กำเริบ เกิดขึ้นตามมาอย่างต่อเนื่อง เป็นทุกข์ทับถมกันไป

แต่ถ้าเราบวชด้วยความตั้งใจ แม้คิดก็คิดในทางบริสุทธิ์ เช่น คิดถึงความไม่งามของ

สังขาร ตั้งแต่ปลายผมลงมาถึงปลายเท้าว่า เป็นสิ่งสกปรกทั้งสิ้น เป็นต้น คิดอย่างนี้ แล้วใจไม่มีขุนมัว โอกาสที่จะพูดเรื่องร้าย ๆ ทำสิ่งร้าย ๆ ก็เลยไม่มี มีแต่พูดดีและทำดี เท่านั้น

เพราะฉะนั้น ถึงคราวเลี้ยงชีวิต ก็เลี้ยงชีวิตแบบดี ๆ คือ การบิณฑบาต ส่วนสงบง จีวร สังฆาฏิ และสิ่งที่จำเป็นต้องใช้ เมื่อเราทำดีเดี๋ยวก็มีคนนำมาถวายเอง หรือถ้าฝนตกหนัก จนกระทั่งไม่สะดวกที่จะออกไปบิณฑบาต คุณยายอาจารย์มหารัตนอุบาสิกาจันทร์ ขนนกยูงของเรา ท่านก็ได้เตรียมโรงครัวเอาไว้ให้ ไม่ต้องไปปากกัดเท้าถีบกับใคร เพียงแค่ขอให้ตั้งใจฝึกฝนตัวเอง บาปก็จะไม่เกิด เกิดแต่บุญล้วน ๆ เท่านั้น

สิ่งที่ต้องรู้สำหรับชีวิตนักบวช

สำหรับเรื่องเหล่านี้ ลูกเณรคงเห็นกันแล้ว จึงได้คิดบวชเป็นพระภิกษุ แต่สิ่งที่อยากเตือนเอาไว้ก่อน เผื่อต่อไปข้างหน้าอาจมีพระภิกษุพาล สามเณรพาล หรือคนพาล มาชักใบให้เรือเสีย คือ

๑. ต้องศึกษาพระธรรมวินัยเพื่อเอาตัวให้รอด

ลูกเณรบวชเพื่อตัวเอง ไม่ใช่เพื่อหลวงพ่อก่อน ไม่ใช่เพื่อวัดพระธรรมกาย เพราะฉะนั้นไม่ว่าจะดีหรือชั่วยอมขึ้นอยู่กับตัวของลูกเณรเอง ส่วนหลวงพ่อก่อน วัดพระธรรมกาย และ

พระพุทธศาสนา เป็นเพียงผลพลอยได้จากการที่ลูกเณรบวชเป็นพระภิกษุเท่านั้น ต้องมองภาพตรงนี้ให้ชัด จะได้ขยันฝึกฝนตนเอง

๒. ต้องคิดถึงความเป็นทีมเอาไว้ให้ดี

อีกเรื่องหนึ่งที่ลูกเณรต้องรู้ เพื่อต่อไปข้างหน้าจะได้วางตัวไม่ผิด คือ เรื่องของนักบวชนั้น นอกจากเป็นเรื่องของการฝึกตัวแล้วยังไม่พอ ยังเป็นเรื่องของสังฆะ หรือว่า เรื่องของสงฆ์ ซึ่งแปลว่าหมู่ เพราะฉะนั้นเรื่องของพระภิกษุ เรื่องของสามเณร จึงเป็นเรื่องของการทำงานเป็นทีม เป็นเรื่องของการอยู่ร่วมกันเป็นทีม เป็นเรื่องของการฝึกฝนตนเองเป็นทีม

คือ นอกจากจะต้องระมัดระวังฝึกตัวเองให้ดีวันดีคืนตามพระธรรมวินัยแล้ว ไม่ว่าจะทำอะไรยังต้องคิดถึงส่วนรวมอีกด้วย ไม่คิดไม่ได้ หรือถ้าใครอยากจะไปอยู่เดี่ยว ๆ อยากจะเข้าป่าไปอยู่เพียงลำพัง ก็ไม่ว่าอะไร มาบอกเถอะ จะให้ไป

แต่อยากจะได้เห็นว่า ตลอดชีวิตของหลวงพ่อบุคคลที่พบเห็นมา พระภิกษุประเภทที่ชอบไปเดี่ยว ๆ มักไปไม่รอดสักราย เพราะเมื่อแตกหมู่แตกคณะ ต้องไปสู้ศึกรอบด้านเพียงลำพัง มักจะทานกำลังของกิเลสไม่ได้

ถ้าอยู่รวมกันเป็นหมู่ เป็นคณะ ช่วยประคับประคองกันไป อย่างนี้อยู่ได้นาน อยู่ได้ทน พระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงได้ทรงบัญญัติพระวินัย เพื่อให้พระภิกษุ สามเณรอยู่ร่วมกัน

เป็นทีม อยู่ร่วมกันเป็นหมู่ เป็นคณะ คือ เป็นสงฆ์ หรือเป็นสังฆะ นั่นเอง

เพราะฉะนั้น ต้องทำใจกันไว้ตั้งแต่ต้นว่า ไม่ว่าอะไรจะเกิดขึ้นต่อไปในภายภาคหน้า ลูกเณรมีหน้าที่ที่จะต้องประคับประคองหมู่คณะ ประคับประคองทีม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทั้ง ๑๔ รูปที่กำลังจะบวชพร้อมกันนี้ ต้องช่วยเหลือกัน เห็นใครทำผิดทำพลาดต้องเตือน เห็นใครล้าอ่อนด้อยถอยกำลัง ต้องเตือน ต้องให้กำลังใจ อย่าทิ้งกัน

เพราะว่า คนเราย่อมมีโอกาสที่จะอ่อนล้า จะถอยกำลังกาย กำลังใจบ้างเป็นธรรมดา เนื่องจากยังมีกิเลสอยู่ในตัวกันอีกมาก ซึ่งเราก็ต้องสู้กับกิเลสต่อไป จนกว่าจะตายกันไปข้างหนึ่ง แต่ว่าในระหว่างนั้น บางวันอาจจะเผลอไผลไปบ้าง ทำให้กิเลสได้ช่อง มีอำนาจ แก่งล้าขึ้นมา ลำพังตัวเราเองคงสู้ไม่ไหว ในกรณีนี้ ยังได้อาศัยครูบาอาจารย์ ได้อาศัย พระอุปัชฌาย์ พระพี่เลี้ยง และที่แน่ ๆ ได้อาศัยเพื่อนพระรุ่นเดียวกันนี้ มาช่วยเป็นกำลังใจ ช่วยจุด ช่วยรั้งให้

สิ่งเหล่านี้ ถ้าเราปฏิบัติตัวดี หมู่คณะก็อยากช่วยจุดช่วยรั้งให้ หรือถ้าหมู่คณะดี สมาชิกแต่ละรูปก็อยากจะทำชีวิตเอาไว้อย่างดี เพราะฉะนั้น เตรียมใจไว้นะลูกว่า ต่อแต่นี้เราจะต้องไปเป็นทีม ถ้าใครคิดเบียดทีมละก็ รีบถอนตัวออกไปเสียก่อน ไม่ต้องมาบวชหรอก จะไปไหนก็ไป แต่ว่าถ้าคิดจะไปให้ตลอดรอดฝั่ง ก็ต้องคิดถึงความเป็นทีมเอาไว้ให้ดี

เมื่อคิดถึงความเป็นทีมก็เท่ากับบอกว่าลูกเณรจะต้องฝึกความอดทนต่อการ กระแทบ กระทั่งให้ตี เพราะในการที่จะไปกันเป็นทีม ไปกันเป็นหมู่คณะได้นั้น มีความจำเป็นว่า ต้อง อดทนต่อการกระแทบกระทั้ง อดทนทั้งสรรเสริญ อดทนทั้งนิินทา ซึ่งมีแรงกดดันพอสมควร ทีเดียว ใครไม่มั่นใจว่า จะอดทนได้ ก็ให้ถอนตัวออกไป ใครมั่นใจว่าจะอดทนได้ ก็เข้ามา เรื่องนี้ต้องพูดกันตั้งแต่ต้นเสียก่อน

ถ้าอยากจะเข็นทีมไปให้ได้ ตัวเองก็ต้องเข้าทีมให้ได้ โดยการอยู่ในกฎ ในระเบียบ วินัยของหมู่คณะ ซึ่งนอกจากที่พระพุทธองค์ทรงบัญญัติไว้แล้ว อีกส่วนหนึ่งอาจกำหนด โดยหมู่คณะ หรือกำหนดโดยเป็นธรรมเนียมของวัดก็ต้องมี เพราะฉะนั้น เตรียมตัวสำหรับ การอดทนตรงนี้ไว้ด้วย

คราวนี้ เมื่อเป็นหมู่คณะก็ต้องมีงานเกิดขึ้น ทั้งงานรักษาองค์กร งานรักษาหมู่คณะ อย่างที่หลวงพี่หรือพระอาจารย์แต่ละรูปของเรา บางรูปไปรับหน้าที่ก่อสร้าง บางรูปรับภาระ ด้านการเทศน์ การสอน บางรูปรับภาระโรงครัว จึงไม่มีโอกาสได้เรียนอย่างที่ลูกเณรเรียน แม้หลวงพ่อก็เหมือนกัน ดูแล้วชาตินี้คงได้แก่นักธรรมตรีเท่านั้น จะไปสมัครนักธรรมโท นักธรรมเอก จะไปเรียนบาลี ตอนนี้เขาคงไม่รับแล้ว เขาคงไม่ให้ไปสอบหรอก

เรื่องตรงนี้ สำหรับลูกเณร ไม่ว่าบวชเป็นสามเณรมาก็พรรษา หรือสอบได้ก็ประโยค

มาแล้วก็ตาม เมื่อตอนเป็นสามเณร เรายังมีงานเพื่อส่วนรวมงานในการประคับประคองหมู่คณะ งานรักษาองค์กรให้อยู่รอด เมื่อมาบวชเป็นพระภิกษุ ก็จะต้องมีงานประเภทนี้ทยอยตามมาอีกมากมาย จึงต้องพูดกันในวันนี้ก่อนว่า งานใดที่หมู่คณะมอบหมายให้ พระภิกษุที่ดีต้องไม่ปฏิเสธ เพราะหมู่คณะได้พิจารณาเห็นสมควรแล้วว่า เรื่องนี้ต้องเป็นเรา เป็นเราก็เป็นเราอย่าไปปฏิเสธ

รักษาหมู่คณะยิ่งกว่าชีวิต

หลวงพ่อกเองไม่ใช่ฆราวาส แต่ก็อยากจะทำให้ฟัง เพื่อจะเป็นแนวในการปฏิบัติตัวของสามเณรต่อไป คือ ตั้งแต่ยังไม่ได้บวช เมื่อมาเจอคุณยายอาจารย์ฯ มาเจอหมู่คณะในปีแรก ความจริงในเดือนแรกทีเดียว

พอหลวงพ่อกเห็นความน่ารักของหมู่คณะ เห็นความน่ารักของของคุณยายอาจารย์ฯ ก็ตั้งใจเลย ไม่ว่าจะทำบุญทำทานอะไร ก็อธิษฐานตามนิสัยของหลวงพ่อกว่า หมู่คณะเรานี้เป็นหมู่คณะที่น่ารัก เอาไว้ฟังพาอาศัยสร้างบารมี ประคับประคองกันไป โดยตัวเราเองก็จะเป็นสิ่งแวดล้อมที่ดีให้กับหมู่คณะ และหมู่คณะก็จะเป็นสิ่งแวดล้อมที่ดีให้กับเรา

เพราะฉะนั้น ต่อไปในภายภาคหน้า สิ่งใดก็ตามที่จะเป็นเรื่องเดือดร้อน ที่จะเป็นเรื่องเสียหายต่อหมู่คณะ หรือต่อตัวเอง แม้เพียงเล็กน้อยก็ตาม ขอให้เรารู้ก่อน เห็นก่อน

แล้วไปป้องกันแก้ไข จากร้ายให้กลายเป็นดีได้ก่อน หมูคณะจะได้ไม่ต้องเดือดร้อน

ส่วนสิ่งใดที่จะเป็นความเจริญรุ่งเรือง ทั้งกับตัวเอง ทั้งหมู่คณะ ก็ขอให้รู้ก่อน เห็นก่อน แล้วไปทำให้เรียบร้อย หมูคณะจะได้ไม่ลำบาก หลวงพ่ออธิษฐานอย่างนี้เรื่อยมา

หลวงพ่อกุโมใหญ่ของเราก็ทำอย่างนี้ ท่านไม่ค่อยห่วงตัวเองเท่าไร คอยห่วงแต่พวกเรา กลัวว่าจะไม่มีฉัน ไม่มีใช้สอย ไม่มีเรียน เพราะฉะนั้น พอมีอะไรที่จะมาทำให้เกิดความเสียหายกับหมู่คณะ ท่านก็รีบมาป้องกัน มาแก้ไขก่อนทุกที อย่างที่พวกเราได้เห็นกันแล้ว นิสัยเหล่านี้ ลูกเณรจะต้องเพาะให้เกิดขึ้นมาในตัวและสืบทอดต่อไป จึงจะรักษาหมู่คณะของเราไว้ได้

ส่วนประเภทตัวใครตัวมัน คนประเภทนี้เจริญไม่ได้ ในเมื่อเราจะไปเป็นทีมแล้ว ภาระใดที่เกิดขึ้นกับหมู่คณะ ต้องรีบไปช่วยกันทำให้เสร็จ หรือหมู่คณะมอบหมายอะไรให้เราต้องเอาชีวิตเป็นเดิมพันไปทำให้ดี ไปทำให้สำเร็จ โดยไม่อดเอื้อน

ถ้ามองภาพนี้ชัดเจน หลักการบวชของลูกเณรครั้งนี้ก็สมบูรณ์ การที่จะฝึกหัดขัดเกลาตัวเองให้ยิ่ง ๆ ขึ้นไปในอนาคตก็ไม่ยาก ถึงแม้ว่าสติปัญญาอาจจะมีไม่เท่ากัน ก็ไม่เป็นไร ขอให้ทุกคนทุ่มเทความเพียรให้เท่ากันก็เพียงพอแล้ว

พระมหาเปรียญธรรมกับพระธรรมทายาท

สำหรับผู้ที่ยังค้างประโยคอยู่ ยังไม่ได้ประโยค ๙ ในกรณีนี้ ทำโมหลวงพ่อก็กำหนดว่า เมื่อบวชเป็นพระภิกษุปีแรก อยากจะให้พักการเรียนเอาไว้ก่อน เพื่อมาเข้ารุ่นเข้าหมู่กันให้ดี ก็อยากจะชี้ให้ดูอย่างนี้

พวกเราที่มาจากสามเณรมีข้อดีคือ ได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีตั้งแต่เล็ก ไม่มีโอกาสไปทำความชั่ว เพราะว่ามีพระพี่เลี้ยงคอยช่วยดูแล แต่มีข้อเสีย คือ ความชั่วต่าง ๆ ทางโลก ไม่ค่อยรู้จักกับเขา ก็เลยไม่รู้วิธีที่จะป้องกันเรื่องชั่ว ๆ เหล่านั้น ไม่ให้ไหลมาเข้าตัว ตอนนีถึงเวลาจะบวชเป็นพระภิกษุ ซึ่งต่อไปข้างหน้า นอกจากต้องดูแลตัวเองให้ได้แล้ว ยังจะต้องมาดูแลน้องเณร เช่นเดียวกับที่หลวงพี่ท่านดูแลเราอยู่ขณะนี้อีกด้วย

สำหรับเรื่องเหล่านี้ลูกเณรยังหย่อนอยู่แต่ในเวลาเดียวกันลูกเณรก็โชคดีที่นอกจากไม่มีโอกาสไปทำความชั่วกับเขามาก่อนแล้ว ลูกเณรยังได้เรียนบาลี ทำให้มีความรู้ทางธรรมมากกว่าผู้ที่บวชมาจากสายธรรมทายาท ซึ่งไม่มีโอกาสได้เรียนบาลี ไม่มีโอกาสได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี เหมือนอย่างกับลูกเณร

พวกเขาเปรียบเหมือนอยู่ในกองขยะมาก่อน แต่ว่าเขาเป็นประเภทไม่ยอมให้ขยะท่วมทับ ก็เลยตื่นรนมาบวช ขณะที่ลูกเณรอยู่กับหลวงพ่อกับมาอย่างสบาย จนกระทั่งไม่รู้ว่ายขยะ

นั่นเป็นอย่างไร แต่โลกต่อไปภายหน้าของลูกเณร ยังมีเรื่องที่จะต้องไปผจญอีกมาก

เมื่อต้องบวชร่วมกับธรรมทายาท หลังจากบวชจึงต้องให้มาอยู่ร่วมกันสัก ๑ ปี เพื่อฝึกในเรื่องของการอยู่ร่วมกันเป็นทีมให้เป็น ซึ่งแน่นอนว่า จะต้องอดทนต่อการกระทบกระทั่งกันให้ได้

เพราะเราก็มีส่วนด้อยส่วนเด่นด้านหนึ่ง เขาก็มีส่วนด้อยส่วนเด่นอีกด้านหนึ่ง จึงเป็นสิ่งที่ต้องมาจับมือ ถ่ายทอดเอาความเด่นความดีซึ่งกันและกัน ส่วนความด้อยก็ช่วยกันกำจัดให้หมดไป ถ้าทำได้อย่างนี้ก็จะถูกวัดอุปประสงค์ที่หลวงพ่อกำหนดให้พักการเรียน ๑ ปี แล้วมาฝึกการอยู่ร่วมกัน

ยิ่งกว่านั้น เพื่อให้รู้จักการบริหารองค์กรตามสมควร เพราะว่า องค์กรของเราเป็นองค์กรใหญ่ ตั้งแต่ลูกเณรเข้ามาบวชจนกระทั่ง ๓ - ๔ ปีมานี้ ยังไม่ค่อยได้รู้ในเรื่องของการจัดงานปกครอง งานบริหาร งานการเงิน งานการเผยแผ่ของวัดว่า มีระบบระเบียบอย่างไร

๑ ปีที่บวชเป็นพระ นอกจากจะต้องรู้จักซึ่งกันและกัน ระหว่างเรากับอีกสายหนึ่งที่บวชจากธรรมทายาทแล้ว ยังต้องรู้จักการปกครองภายในวัด การบริหารงานของวัด การเผยแผ่ของวัด มาเรียนรู้กันเสียให้ดี แม้จะทำให้เสียเวลาไป ๑ ปีก็ยอม เพราะเราจะต้องเป็นสังฆะ คือ เป็นหมู่คณะเดียวกันต่อไปในอนาคต

เพราะฉะนั้น เรื่องหลักสำหรับชีวิตพระภิกษุ คือ เรื่องฝึกตัวให้เข้ากับหมู่คณะ กับ เรื่องฝึกตัวให้รู้จักการบริหารองค์กร แล้วเราจะได้มององค์กร มองวัดของเราออก ต่อไป ภายหน้าเป็นผู้ใหญ่ขึ้นมา เราจะสามารถมองการคณะสงฆ์ออก แล้วเราจะได้ไปช่วยกันแก้ไข และขับเคลื่อนพระพุทธศาสนาให้กับสังคมมวลมนุษยชาติในอนาคตต่อไป

ฝึกพื้นฐานงานเผยแผ่ผ่านงานเขียน

อีกสิ่งหนึ่งที่ยากจะให้ทำกันเป็นประจำ คือ การเขียนเรียงความ การเขียนย่อความ และการเขียนย่อหน้า ถ้าในเวลาทำไม่ได้ นอกเวลาต้องแบ่งออกมาทำกันทุกรูป ไม่เว้นแม้กระทั่งประโยค ๙

เพราะงานของพระภิกษุ คือ งานพูดกับงานเขียน ไม่มีใครให้พระไปแบกปิ่น แบก หอก แบกดาบ เมื่อเขาไม่ได้ให้เราไปทำงานหนัก ให้ทำแต่งงานเบา ๆ แล้ว เพราะฉะนั้น ใน ระยะ ๑ ปีนี้ ลูกเณรควรจะต้องมีการเขียนรายงานเป็นเรียงความทุกวัน ไปฝึกทำกันให้ดีขึ้นทั้งในเรื่องการเขียน ในเรื่องการพูด

หลวงพ่อไม่ได้รังเกียจว่า ใครสอบได้หรือไม่ได้ ไม่ได้คิดว่า ผู้ที่สอบได้ประโยค สูง ๆ จะเกินหน้าเกินตาอะไร แต่ก็ดีใจที่ลูกเณรสอบได้ ๙ ประโยค ๘ ประโยค ๗ ประโยคมา เพราะแสดงว่า ลูกเณรมีความเพียร มีความพยายามมาดี ก็ขอให้พยายามต่อไป

การจบประโยค ๙ นั้น เปรียบเหมือนเป็นเพียงแค่ได้กุญแจสำหรับจะนำมาไขเอาความรู้จากพระไตรปิฎก แต่ว่ายังมีเรื่องที่จะต้องทำอีกมากมาย เพราะฉะนั้น ตั้งใจให้ดี เอาความรู้ที่มีอยู่ไปศึกษาค้นคว้าพระไตรปิฎกให้ยิ่ง ๆ ขึ้นไป ทั้งพระไตรปิฎกนอกตัวและพระไตรปิฎกในตัวนั้นแหละ พระไตรปิฎกนอกตัวมีอยู่เป็นตุ้ ๆ ตั้งใจไปค้นคว้าให้ดี อย่าเพ่งคิดว่าตัวเองเก่งแล้ว

หลวงพ่อกับหลวงพ่อพระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช ป.ธ. ๙ ราชบัณฑิต) สนทนสนมคุ้นเคยกันมา ตั้งแต่สมัยหลวงพ่อยังไม่ได้บวช วิธีการเขียนทางโลกหลวงพ่อเขียนเป็นแต่พอมาเขียนเกี่ยวกับธรรมะต้องมาฝึกใหม่ ซึ่งก็ได้หลวงพ่อพระธรรมกิตติวงศ์ท่านนี้เป็นผู้สอนให้ ก็ถามท่านว่า ทำไมท่านถึงมีความเชี่ยวชาญ ทั้งพระไตรปิฎก ทั้งเรื่องการเขียน

ท่านก็พูดชัดดีว่า พอจบประโยค ๙ แล้ว ท่านไม่ได้หยุดนิ่ง สมัยนั้นมีการเรียนวิชาครูของกระทรวงศึกษาธิการ ท่านไปสมัครเรียนจนกระทั่งสอบได้ พ.ม. (ประกาศนียบัตรประโยคครูพิเศษมัธยม) คือ สามารถสอนหนังสือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาได้ ซึ่งเทียบเท่ากับวุฒิปริญญาตรี วิชาครูภาษาไทยในปัจจุบันนี้ บวกกับวิชาภาษาบาลีที่เรียนมา ท่านก็เลยมีความแตกฉาน ทั้งเรื่องภาษาไทย ภาษาบาลีและเป็นผลให้แตกฉานในธรรมะยิ่งขึ้นไปอีกด้วย

เพราะฉะนั้น หัดค้นคว้าแล้วก็ลงมือเขียนกันเสียตั้งแต่ตอนนี้ ไม่อย่างนั้นลูกเณรก็รู้ด้วยตัวเองอยู่แล้วว่า ความสามารถในการเขียนของตัวเองมีขนาดไหน การเขียนเป็นความเรียงก็ต้องฝึก อย่าคิดว่า เราแปลได้ดีขนาดนั้นขนาดนี้ แล้วหยุดอยู่เพียงแค่นั้น ลองลงมือเขียนเองแล้วจะรู้ว่า เรายังขาดทักษะอีกมาก

ยิ่งกว่านั้นยังพบว่า การเขียนจะบังคับให้เราคิดได้ลึก คิดได้ต่อเนื่อง ยิ่งกว่านั้น ยังสามารถขยายความและย่อความได้ ไปฝึกกันให้ดี ถ้าไม่รู้จักฝึกที่ไหน มาที่นี่ก็ได้จะสอนให้

หลวงพ่อกำลังเขียนหนังสือเป็นก็เพราะทำรายงานส่วนที่เราเคยฝึกกันมาในเรื่องของการเขียนกระทู้ก็ยังน้อยไป ถ้าหากใครยังเขียนไม่ค่อยจะได้ดี ต้องเริ่มลงมือเขียนใหม่ค่อย ๆ หัดกันไป แล้วความชำนาญในการเขียนจึงจะเกิด ที่หลวงพ่อเขียนหนังสืออยู่ทุกวันนี้ กว่าจะได้หนังสือออกมาสัก ๑ เล่ม ต้องแก้แล้วแก้อีก บางทีแก้ถึง ๒๐ ครั้ง หรือบางทีมากกว่า ๒๐ ครั้งก็มี

แต่อย่างไรก็ตาม เรื่องใหญ่ที่สุดสำหรับเรื่องของการฝึกตัว คือ การนั่งสมาธิเป็นหลัก เป็นประธาน ผู้ที่ได้ประโยชน์ ๙ แล้ว ก็ไปเอาประโยชน์ ๑๐ ในตัวมา แล้วไปเอาประโยชน์ ๑๐ ในตู้พระไตรปิฎกมาด้วย ต้องทำกันให้ได้อย่างนี้ถึงจะใช้ได้

ส่วนผู้ที่ยังไม่ได้ประโยชน์ ๙ ยิ่งผู้ที่เพิ่งได้แค่ประโยชน์ ๓ นี้ ต้องพยายามให้มากยิ่งขึ้น

ขึ้นไปอีก พยายามฝึกแม้กระทั่งการคัดลายมือทีเดียว อย่าดูเบาเป็นอันขาด

เพราะการที่ใครจะคัดลายมือได้ดีนั้น จะต้องเริ่มต้นจากการเหลาดินสอเป็น จับดินสอเป็น ถ้าใช้ปากกาเขียนก็ต้องเริ่มจากเลือกปากกาเป็น จับปากกาเป็น แล้วจึงหัดเขียนไม่อย่างนั้นไม่ได้ดีหรอกลูกเอ๊ย

สำหรับวันนี้ หลวงพ่อคงฝากข้อคิดไว้เพียงเท่านี้ว่า ต่อแต่นี้เราจะไปกันเป็นทีม บวชครั้งนี้ เพื่อตัวเองไม่ใช่เพื่อใคร อย่างมาบอกว่า บวชเพื่อหลวงพ่อ เพราะหลวงพ่อก็บวชให้กับตัวเองได้ หรืออย่างมาบอกว่า บวชเพื่อวัดพระธรรมกาย เพราะถึงไม่มีลูกเณร วัดพระธรรมกายก็อยู่ได้ แต่ถ้าสามเณรบวชเพื่อตัวเองแล้ว ฝึกฝนตนเองให้ดี วัดพระธรรมกายก็จะอยู่ได้ และจะอยู่ได้อย่างดีอีกด้วย

พระภาวนาวิสุทธิคุณ